

La prestació bàsica de la renda mínima d'inserció

de les Illes Balears de l'any 2008

I Caterina Sbert Pizà

Treballadora social

Direcció General de Planificació i Formació de Serveis Socials. CAIB

El **Decret de renda mínima d'inserció** (des d'ara RMI) va ser aprovat, a proposta de la Conselleria de Benestar Social, l'any 2001 mitjançant el Decret 117/2001, de 28 de setembre; l'RMI va néixer en substitució del suport transitori comunitari.

La prestació bàsica de la renda mínima d'inserció és una prestació econòmica destinada a persones i nuclis familiars en situació de vulnerabilitat o d'exclusió social per a la seva integració social i laboral.

L'RMI està destinada a aquelles persones majors de 25 anys que per diferents circumstàncies, es troben en situació de risc d'exclusió social i que estan empadronades a les Illes Balears. Igualment han d'haver fundat una llar independent, com a mínim sis mesos abans a la presentació de la sol·licitud, però per aquest darrer requisit el Decret contempla diverses exempcions, per exemple pels ciutadans que tinguin persones menors o discapacitades al seu càrrec, persones que han patit

maltractaments o que es troben en procés de separació o divorci, entre d'altres.

Vegeu el quadre "Comparativa reglamentació".

L'RMI distingeix entre la PRESTACIÓ BÀSICA O ECONÒMICA, dirigida a cobrir les despeses bàsiques, i la prestació tècnica dirigida a la inserció.

LA PRESTACIÓ BÀSICA O ECONÒMICA consisteix en una renda econòmica, periòdica o no dirigida a persones i nuclis familiars en situació de vulnerabilitat o d'exclusió social perquè puguin cobrir les despeses vitals mínimes.

L'any 2008, la quantia de la prestació econòmica bàsica mensual va ser de 383,13 €, revisable en relació amb el salari mínim interprofessional (SMI) i l'indicador públic de rendes d'efectes múltiples (IPREM).

A aquesta quantia bàsica s'hi afegeix una quantitat mensual addicional pels altres membres del nucli familiar de convivència i el còmput mensual total és de 753,81 €.

LA PRESTACIÓ TÈCNICA de l'RMI es concreta en els PLANS D'INSERCIÓ I REINSERCIÓ SOCIAL I LABORAL que tenen com a finalitat millorar les condicions de vida de les persones perceptores i els seus beneficiaris.

Els projectes d'inserció laboral s'estructuren mitjançant itineraris d'inserció específics que tenen com a principal finalitat facilitar l'accés al mercat laboral normalitzat de les persones que s'ajusten als perfils establerts per accedir a la renda econòmica. Així doncs, la coordinació entre els àmbits de serveis socials i laborals és fonamental.

Els programes d'inserció social donen resposta a les necessitats socials bàsiques i estructuren els processos de treball social individualitzat i familiar d'informació, assessorament i administració de diferents serveis socials. Els desenvolupen tan els serveis socials comunitaris com els serveis específics.

Competències de les diferents administracions

Al Govern de les Illes Balears li correspon la potestat reglamentària normativa i als consells insulars la potestat reglamentària organitzativa, tant pel que fa a la renda econòmica com a l'organització i coordinació dels plans d'inserció. Els consells poden delegar certes competències als ajuntament o a les mancomunitats.

Pel que fa al procediment, els ciutadans presenten la sol·licitud als serveis d'atenció social comunitària dels municipis, els quals les remeten als consells insulars respectius per tal que, prèvia valoració, emetin la resolució pertinent.

Les dades dels usuaris

Les dades relatives a NIVELL D'ESTUDIS, RECURSOS ECONÒMICS, DADES D'HABITATGE, NUCLIS DE CONVIVÈNCIA, PROGRAMES DE REINSERCIÓ I NIVELLS DE COMPLIMENT NO es poden valorar en el conjunt de les Illes, atesa la manca d'informació.

El que ara es presenta és tan sols una anàlisi descriptiva de les dades relatives als usuaris de la renda mínima d'inserció que han estat aportades pels consells insulars.

Perceptors de l'RMI 2008. Distribució per illes – Comparativa període 2001-2008

Com es pot observar en el gràfic i el quadre adjunts, des de l'any 2004 el número de perceptors de l'RMI havia anat registrant una davallada constant.

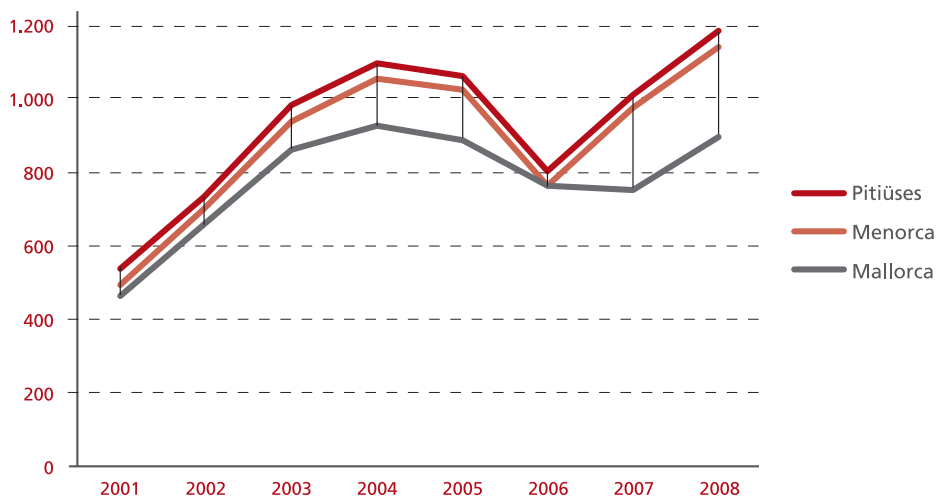
Com es pot observar en el quadre precedent el número total de perceptors de l'RMI es va veure incrementat l'any 2008 en 175 persones respecte de l'any anterior, a tot el territori balear, cosa que representà un increment del 17,4%.

El creixement per illes ha estat desigual: les Pitiüses varen esser les que registraren l'increment interanual més elevat amb un 54,8%; les seguí Mallorca amb un increment del 19,2%, i Menorca que presentà l'increment més estable, un 6,2%.

Com ja estava previst, la recessió econòmica ha afectat i afecta molt especialment les famílies en una situació de major vulnerabilitat econòmica, laboral i social. Així ho assenyala la Memòria del l'Institut Mallorquí de Serveis Socials de Mallorca de 2007 redactada el pri-

Illa	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Mallorca	471	657	858	926	887	767	750	894
Menorca	23	40	83	127	139	(*)121	225	239
Pitiüses	43	33	38	42	39	35	31	48
Total IB	537	730	979	1.095	1.065	1.024	1.006	1.181

Comparativa núm. de preceptors RMI IB període 2001-2008

mer trimestre de l'any 2008:

[...] s'han de tenir en compte els nous factors que incideixen en l'actual condició social i econòmica de les Illes Balears i amb la previsió d'augment de l'atur (que sens dubte tindrà conseqüències en els sectors més vulnerables de la societat).

I segueix:

Els tres primers mesos de l'any 2008 ens indiquen un augment de les sol·licituds de l'RMI, la qual s'ha de seguir observant amb atenció, atesa la recessió econòmica anunciada i que les dades confirmen.

La incidència de la prestació bàsica econòmica al conjunt de la nostra comunitat ha estat l'any 2008 d'un 0,11%. A Mallorca ha suposat el 0,10%, a Menorca el 0,25% i a les Pitiüses el 0,03%. Així podem observar la desigual distribució. Si feim una comparança amb el percentatge de preceptors respecte de l'any 2002

resulta que ens mantenim en la mateixa situació, atès que la incidència, a tota la comunitat, va ser aquell any del 0,11%.

Perceptors RMI 2008 per grups d'edat

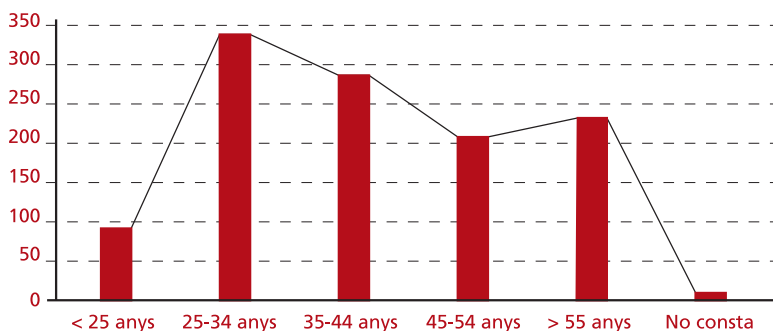
Pel que fa a la edat dels preceptors de la renda mínima de l'any 2008, del gruix de les illes: 342 persones titulars tenia entre 25 i 34 anys (28,95%); el segon grup en importància va ésser el de 35 - 44 anys que representà un número de 290 (24,55%), seguits pel grup de majors de 55 anys que suposà un número de 234 persones (19,82%) i el de 45-54 anys que va representar el 17,86%. El grup de persones menors de 25 anys fou de 93 membres, això suposà el 7,88%. Del 0,93% restant en desconeixem l'edat.

Si valoram aquestes dades per illes, els grups d'edats es distribuïren de la forma següent:

A Mallorca el grup de 25-34 representà el

Illa	< 25 anys	25-34 anys	35-44 anys	45-54 anys	> 55 anys	No consta	Total
Mallorca	55	236	220	172	200	11	894
Menorca	35	90	55	33	25	0	239
Pitiüses	3	16	15	6	8	0	48
Total IB	93	342	293	211	234	11	1.181

Grups edat preceptors RMI IB 2008

26,40%, el segon grup en importància va ser el de 35-44 anys que representà el 24,60%. El grup de persones majors de 55 anys suposà el 20,32%, seguit pel grup de 45-54 anys amb un 17,47% i els menors de 25 anys suposaren 5,59%. Desconeixem la edat de l'1,11%.

A Menorca: el grup de 25-34 anys representà el 37,65%; el de 35-44 anys, el 23,01%; les persones menors de 25 anys suposaren el 14,64%, el grup de 45-54 representà el 13,80% i les persones majors de 55 anys el 10,87%.

A les Pitiüses el grup de 25-34 anys representà el 35,44%, seguit pel grup de 35-44 anys amb un 31,25%, el grup de majors de 16,66%; el de 45-54, el 2,51%; i el grup de menors de 25 anys, el 6,25%.

Per tant si analitzam cada illa el grup d'edat majoritari és coincident: 25 a 34 anys.

Distribució per illes i sexe del preceptors de l'RMI

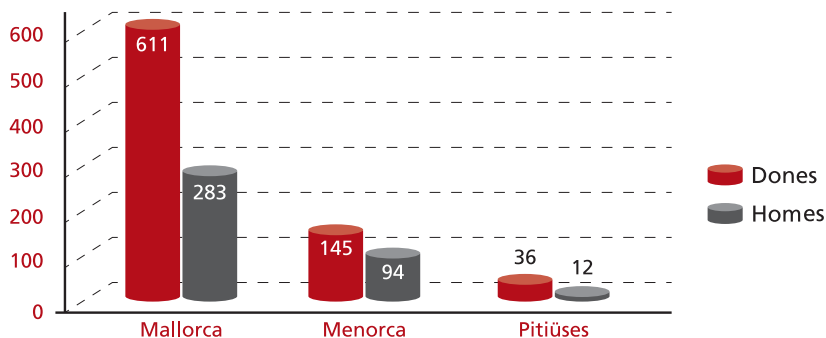
Una vegada més s'observa un fort predomini de dones preceptores a les Illes Balears, les quals representen el 67,07%. Tot i això cal esmentar que el percentatge de dones va sofrir una davallada respecte de l'any 2007 (-6%). Els homes representaren l'any 2008 el 32,93%.

A Mallorca les dones representaren el 68,34%; a Menorca, el 60,66%; i a les Pitiüses, el 75,00%.

Estat civil

No es disposa de les dades relatives a l'estat

Illa	Dones	Percentatge	Homes	Percentatge	Total
Mallorca	611	68,35%	283	31,65%	894
Menorca	145	60,66%	94	39,33%	239
Pitiüses	36	75,00%	12	25,00%	48
Total IB	93	100%	389	100%	1.181

civil de les persones titulars de Mallorca, per la qual cosa no es pot fer l'anàlisi comparativa de tot el territori balear. Tot i això presentam les dades de Menorca i de les Pitiüses:

A Menorca s'observa que el 74,05% dels titulars constitueixen famílies monoparentals (persones fadrines, separades/divorciades i en menor mesura vídues) i el 25,94% persones que conviuen

Menorca	Casats	Fadrins	Divorciats/ separats	Vidus	Parelles de fet
Nombre de titulars	58	102	60	15	4
Percentatge sobre el total	24,27%	42,68%	24,11%	6,28%	1,67%

Pitiüses	Casats	Fadrins	Divorciats/ separats	Vidus	Parelles de fet
Nombre de titulars	17	13	17	1	0
Percentatge sobre el total	35,42%	27,08%	35,42%	2,08%	0,00%

amb el seu cònjuge o parella de fet.

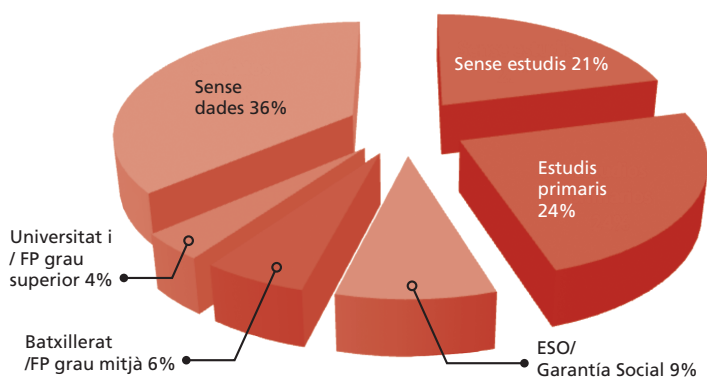
A les Pitiüses el 65,48% dels titulars formaven famílies monoparentals (persones fadrines, separades/divorciades i en menor mesura vídues) i el 35,42% eren persones casades.

Nivell d'estudis dels perceptors

Com es pot observar no es coneix el nivell d'estudis de 429 persones perceptores (36,32%) del total de les illes.

	Sense estudis	Estudis primaris	ESO/ Garantia Social	Batxillerat /FP grau mitjà	Universitat i /FP grau superior	Sense dades	Total
Mallorca	192	144	79	54	27	398	894
Menorca	51	106	22	15	14	31	239
Pitiüses	5	35	4	0	4	---	48
Total IB	248	285	105	69	45	429	1.181

Nivell d'estudi perceptors RMI IB 08

Dels casos coneguts de les Illes Balears, 285 foren persones amb estudis primaris (24,13%), 248 persones sense estudis (20,99%), 105 persones amb ESO o Garantia Social (8,89%), 69 persones amb Batxillerat o FP grau mitjà (5,84%) i 45 universitaris o amb FP de grau superior (3,81%).

Pel que fa a Menorca, dels casos coneguts observam que el 45% dels perceptors té estudis primaris. Un 21% no té estudis. Del 13% se'n desconeix el seu nivell de formació reglada. Un 9% estudià ESO o Garantia Social i el 12% restant es reparteix a parts iguals entre els grups de universitaris i FP grau superior i persones que han estudiat Batxillerat o FP de grau mitjà.

A les Pitiüses el 73% tenia estudis primaris. L'11% foren perceptors sense estudis; i a parts iguals amb un 8% foren universitaris / FP grau superior i ESO / Garantia Social.

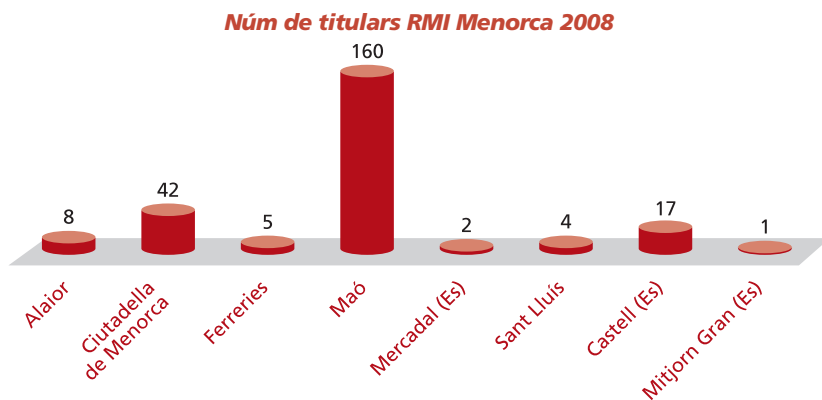
Distribució territorial de les persones perceptores

No es disposa de les dades relatives a la distribució municipal de perceptors de Mallorca, per la qual cosa no es pot fer l'anàlisi comparativa de tot el territori balear. Tot i això presentam les dades de Menorca i de les Pitiüses.

Una vegada més s'observa la predominança de perceptors del municipi de Maó, que representa el 66,95% del total de perceptors de l'illa,

Menorca	Nombre de titulars	Percentatge sobre el total
Alaior	8	3,35%
Ciutadella de Menorca	42	17,57%
Ferrieres	5	2,09%
Maó	160	66,95%
Mercadal (Es)	2	0,84%
Sant Lluís	4	1,67%
Castell (Es)	17	7,11%
Mitjorn Gran (Es)	1	0,42%
Total	239	100,00%

enfront el 17,57% de Ciutadella, fet que resulta significatiu si tenim en compte que les dues poblacions tenen gairebé el mateix nombre d'habitants.

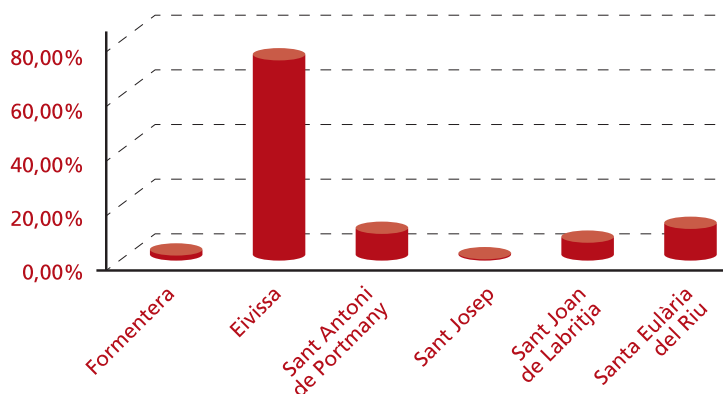

Pitiüses	Nombre de titulars	Percentatge sobre el total
Formentera	1	2,08%
Eivissa	36	75,00%
Sant Antoni de Portmany	4	8,33%
Sant Josep	0	0,00%
Sant Joan de Labritja	2	4,17%
Santa Eulària del Riu	5	10,42%
Total	48	100,00%

A les Pitiüses s'observa la forta predominança de perceptors del municipi d'Eivissa, el qual representa el 75% del total perceptors.

Així doncs tant en el cas de Menorca com en el de les Pitiüses s'observa un elevat percentatge de PERCEPTORS RESIDENTS A LA CAPITAL DE L'ILLA, EL QUAL SUPERA EL 65%.

Pitiüses. Distribució municipal dels perceptors

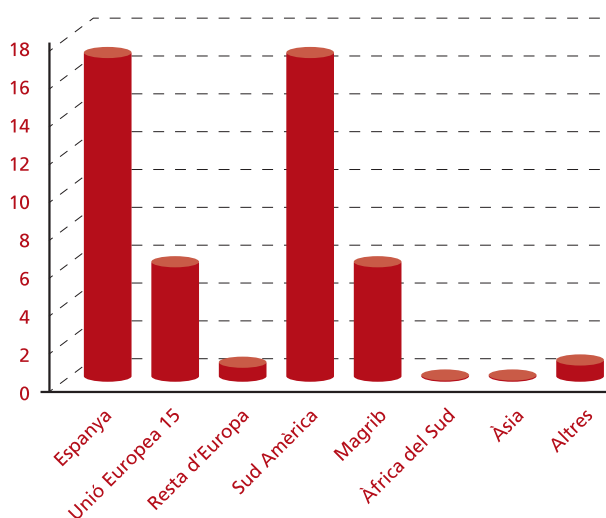

Els titulars i els beneficiaris

El terme beneficiari inclou la resta de persones que formen part del nucli familiar del titular i que s'han incorporat al Pla d'Inserció i Reinserció Social i Laboral.

El nombre total de perceptors titulars de la renda mínima d'inserció de les Balears de l'any 2008 fou de 1.181, dels qual se'n han beneficiat 2.368 persones. D'aquest total, 2.073 beneficiaris ho foren dels titulars de Mallorca; 234, dels titulars de Menorca; i 61 beneficiàries, dels titulars de les Pitiüses.

Origen dels titulars RMI Pitiüses 2008

Procedència dels titulars

Tampoc no es disposa de les dades relatives a la procedència dels titulars, per la qual cosa no es pot fer l'anàlisi comparativa de tot el territori balear. Tot i això presentam les dades de Menorca i de les Pitiüses:

Pitiüses	Espanya	Unió Europea 15	Resta d'Europa	Amèrica del Sud	El Magrib	Àfrica del Sud	Àsia	Altres
Núm. titulars	17	6	1	17	6	0	0	1
Percentatge sobre el total	35,42%	12,50%	2,08%	35,41%	12,50%	0,00%	0,00%	2,08%

En el cas de LES PITIÜSES el grup de perceptors espanyols (illencs i de la resta d'Espanya) representà l'any 2008 el 35,42%. Comparant-ho amb l'any 2007, el grup de perceptors espanyols havia representat el 29,03%, és a dir, durant el darrer any s'havia produït una pujada de sis punts en el nombre de perceptors espanyols respecte de l'any anterior.

El grup de persones d'origen sud-americà representà l'any 2008 el 35,41%, tres punts menys que l'any 2007.

El percentatge de perceptors europeus és aproximadament el 15%, sis punts més que en el període anterior; el de persones del Magrib un 12,50% això representa gairebé 10 punt menys que l'any 2007.

Per tant, el 64,58% DELS PERCEPTORS DE LES PITIÜSES DE L'ANY 2008 NO FOREN DE NACIONALITAT ESPANYOLA.

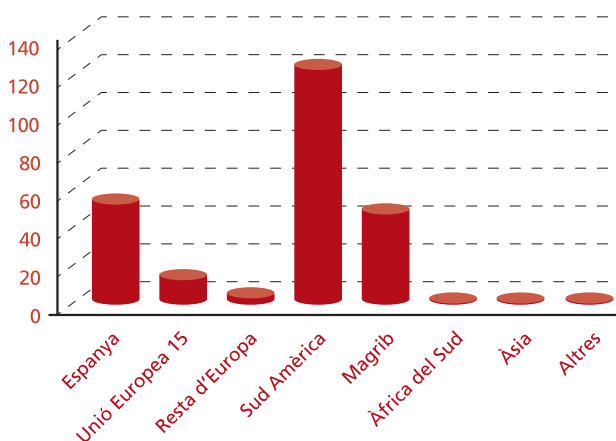
Pitiüses	Espanya	Unió Europea 15	Resta d'Europa	Amèrica del Sud	El Magrib	Àfrica del Sud	Àsia	Altres
Núm. titulars	57	12	3	121	46	0	0	0
Percentatge sobre el total	23,84%	5,02%	1,26%	50,63%	19,25%	0,00%	0,00%	0,00%

A MENORCA el percentatge més elevat es troba en el grup de persones originàries d'Amèrica del Sud (50,63%) el qual ha davallat dos punts respecte de l'any 2007.

Seguit pel grup de persones espanyoles (23,84%). El percentatge de persones magrebines (19,25%) s'ha incrementat dos punts respecte de l'any 2007. La resta de perceptors provenen d'Europa (6,27%).

Per tant, el 76,15% dels PERCEPTORS DE MENORCA DE L'ANY 2008 NO FOREN DE NACIONALITAT ESPANYOLA.

Origen dels titulars RMI Menorca 2008

Es desconeix el lloc de procedència dels perceptors de Mallorca, només se sap que el 44,29% dels titulars de l'RMI són persones immigrants.

Conclusions

Amb les dades disponibles comunes a tot el territori balear, podem fer un perfil molt limitat de les persones perceptores de la prestació bàsica de l'RMI, però tot i això, el perfil seria el d'una dona, d'entre 25 i 34 anys, resident a la capital de l'illa respectiva.

En el cas de Menorca i de les Pitiüses, podríem afegir que és una dona d'origen principalment sud-americà i que constitueix un nucli de convivència monoparental.

El Decret 117/2001, de 28 de setembre, pel qual es regula l'RMI

Fa alguns anys que els tècnics responsables de l'RMI dels consells insulars i del Govern fem palesa la conveniència de revisió del Decret de l'RMI. Per altra banda, en els debats que en els darrers anys s'han anat realitzant entorn de l'RMI aquesta necessitat apareix de forma reiterada. Però què és el que ens fa coincidir en aquesta idea? Podríem apuntar alguns dels motius:

En l'article 20 del Decret 117/2001, de 28 de setembre, de la renda mínima d'inserció, s'especifica que s'haurà de:

- a) Coordinar les actuacions relatives a l'RMI per tal d'assegurar-ne el desenvolupament homogeni a les Illes Balears.

- b) Conèixer el desenvolupament global del programa al conjunt de les Balears.

- c) Avaluar periòdicament els resultats de l'RMI i el d'altres actuacions que hi estiguin relacionades, així com formular observacions, propostes i projectes de modificació de la normativa i d'aplicació del Programa de renda mínima d'inserció.

Observem que la norma no és aplicada de la mateixa forma a tot el territori balear arran de les interpretacions diferents que se'n poden derivar. En aquest sentit, cal assenyalar que el Consell Insular de Menorca aprovà un reglament de desplegament del Decret de l'RMI l'any 2002, en el qual es reconeixien una sèrie d'excepcions que no són reconegudes als ciutadans de la resta de les illes, aquest podria ser un dels motius pels quals Menorca presenta un major percentatge en el nombre de perceptors de l'RMI (juntament amb un major desplegament de centres de serveis socials i de coordinació professional/institucional) en relació amb la seva població. Per altra part, en el Decret s'hi contempla la possibilitat que, excepcionalment, els serveis d'atenció primària podran avaluar situacions anàlogues que, malgrat que no compleixin algun dels requisits, puguin ser incloses en aquests drets.

Segons el quadre següent es poden analitzar les diferents interpretacions de les quals hem parlat.

Comparativa reglamentació			
CAIB	Consell Mallorca	Consell Menorca	Consell Pitiüses
Decret 117/2001, de 28 de setembre de l'RMI. "La potestat reglamentària normativa serà competència de la CAIB i la potestat reglamentària organitzativa dels Consells Insulars".	Bases per a l'aplicació de l'RMI, Consell de Mallorca (BOCAIB núm. 84, de 8 d'octubre de 97)	Reglament Insular de desplegament de la normativa reguladora de l'RMI. (BOIB núm. 48, de 20 d'abril de 2002) Menorca.	No hi ha reglament. Es basen per a la gestió en el Decret 117/2001, de 28 de setembre, d'RMI.

C- Persones que constitueixin una llar independent, com a mínim si mesos abans de la presentació de la sol·licitud. Excepte llars amb menors o discapacitats a càrrec del sol·licitant; persones maltractades; en procés de desinstitucionalització o en procés de separació/divorci.			
E- Que el nucli no disposi dels mitjans econòmics necessaris per atendre les necessitats bàsiques. Es consideren en aquesta situació les persones individuals o els nuclis familiars que en el moment de la presentació de la sol·licitud tinguin ingressos inferiors al barem de la prestació d'RMI.			
G- Que la persona sol·licitant o qualsevol dels membres de la unitat familiar no hagi renunciat a una oferta de treball normalitzada o que hagi causat baixa voluntària a la feina en els tres mesos anteriors a la presentació de la sol·licitud de l'RMI.			
Abonament mensual. Concessió per a un període de sis mesos. Revisió semestral. Prorrogable quan les circumstàncies d'extrema necessitat ho aconsellin i es mantindrà mentre duri la situació.		La durada serà la que es consideri necessària per a la consecució dels objectius marcats en cada cas concret.	
		En el cas d'aquelles persones que tenen més de seixanta anys, que no tenen dret a cap tipus de pensió fins que no compleixin els 65 anys i que no tenen pràcticament cap possibilitat d'inserció laboral, la Comissió tècnica d'avaluació i seguiment podrà acordar la concessió de l'RMI per períodes de dotze mesos prorrogables i per una quantia mai superior a la PNC.	

Observem que es produeix una concentració de perceptors a les capitals insulars de Menorca i d'Eivissa. Tot i que per a l'any 2008 no podem contrastar aquesta dada en el gruix de les Balears, sí que ho podem fer amb les dades de l'any 2007; aquell any a Palma gairebé hi havia un perceptor per cada mil habitants i a la part forana un perceptor per cada dos mil habitants. Així doncs es fa palès el grau de desigualtat en les possibilitats d'accés a aquest

programa entre les zones de major concentració de població i les zones més rurals.

O pot ser que la situació de desigualtat entre l'accés a la prestació la trobem especialment als llocs on hi ha debilitat dels Serveis Socials d'Atenció Social Comunitària?, és a dir, on es produeixen unes ràtios inferiors d'usuaris per professional de serveis socials? Posem per cas l'illa d'Eivissa on la incidència de la prestació bàsica econòmica és de 0,03% i la ràtio

usuari per professional, segons les dades del Pla Concertat de Prestacions Bàsiques, és de 183, mentre que a Menorca la incidència de la prestació bàsica econòmica és del 0,25% i la ràtio usuari per professional és de 43.

Hi té relació el fet que als municipis petits no tenen una oferta de formació per desenvolupar els plans d'inserció? En aquest sentit la tècnica de l'RMI del Consell d'Eivissa afirma "[...] a l'hora d'establir i pautar l'itinerari d'inserció dels destinataris de l'RMI es detecta una carència d'entitats, programes o serveis als quals poden accedir (actualment només Càritas i Deixalles són les entitats a les quals es poden derivar aquest col·lectiu per la seva assistència a uns itineraris d'inserció). Existeix, a més, un buit important en el pla formatiu perquè no poden accedir a cursos del SOIB ni d'altres institucions."

És evident que hi ha altres factors que incideixen en el volum de perceptors, com és ara la política de serveis socials de cada territori, el tipus de gestió (per exemple, de caràcter assistencial o sota una visió més preventiva) i com ja s'ha comentat, la ràtio de professionals d'Atenció Social Comunitària.

Per tant crec que queda demostrada la necessitat d'una major equitat en l'assignació de recursos entre els ciutadans i les ciutadanes de les Illes.

Un altre factor que s'hauria de tenir en compte a l'hora de revisar el Decret de l'RMI és, segons afirma la responsable de l'RMI del Consell de Mallorca (memòria RMI 2007): "cal observar alguns CONCEPTES que poden haver quedat obsolets com són ara els de NUCLIS FAMILIARS I UNITATS FAMILIARS assenyalats en el Decret de l'RMI i encara que sembli que segueixen vigents, caldria fer-ne una revisió per assegurar-se que compleixen la normativa posteriorment aprovada, per exemple les lleis de parelles estables (Llei 18/2001) i la Llei de modificació del Codi civil (Llei 13/2005, d'1 de juliol)."

Per altra banda, el Decret assenyala en l'article 2 que "l'RMI té com a objectiu constituir una renda econòmica, periòdica o no periòdica dirigida a persones i nuclis familiars, als quals doni el suport adequat per a la seva integració social i laboral." En aquest punt ens plantejarem què succeeix amb les persones que no tenen possibilitats d'integració laboral? Posem per cas les persones socialment i laboralment excloses menors de 65 anys, o persones malaltes que no han superat el 65% del grau de discapacitat, o aquelles que no superen l'edat de 65 anys i es troben en espera del cobrament d'una pensió.

O també, com argumenta la tècnica de l'RMI a Menorca, que afirma a l'avaluació de l'RMI de Menorca de l'any 2007 que "[...] la situació de moltes persones immigrants en situació irregular que accedeixen a la prestació econòmica de renda mínima [...] això provoca la impossibilitat que tot i que accedeixin a processos de formació/reinserció, no puguin assolir una condició laboral normalitzada atesa dita situació d'irregularitat. [...] a la llarga s'està produint una situació perversa atès que, de qualque manera, s'està potenciant l'economia submergida, principalment en l'àmbit dels serveis domèstics i d'atenció a les persones en situació de dependència".

També caldria revisar el BAREM DE RENDES DE TREBALL compatibles amb la prestació.

Cal adaptar la norma als canvis demogràfics, econòmics i laborals que s'han anat produint al llarg d'aquests anys: la forta immigració, els canvis en les llars usuàries, (ens referim a l'augment de les llars encapçalades per dones i la conseqüent feminització de la pobresa), la major permanència dels joves en el domicili familiar, el fort encariment de l'habitatge, i sobretot l'actual crisi que ha afectat les famílies més vulnerables però també famílies "normalitzades" que han perdut el seu lloc de treball i no poden afrontar, entre d'altres, les mensualitats de l'hipoteca o del lloguer.

Com hem vist durant l'any 2008 el nombre total de perceptors de l'RMI es va veure incrementat a tot el territori balear en 175 persones respecte de l'any anterior, i això representà un increment del 17,4%.

En tot cas la revisió del Decret hauria de permetre una major equitat en l'assignació de recursos entre els ciutadans i les ciutadanes de les Illes, alhora que es repensa el sentit del programa tot i actualitzant el seu contingut d'acord amb la realitat social i econòmica actual de les illes.

Però podem anar més enllà: "aquests darrers anys hem vist que en molts de casos l'RMI s'anava desvirtuant i adquiria les funcions d'una renda bàsica per a persones i determi-

nats col·lectius que tenen nul·la possibilitat d'inserció laboral", tal com afirma la tècnica de l'RMI de Menorca.

O hauríem de començar a plantejar-nos la necessitat d'una renda bàsica universal que assegurí uns ingressos mínims als ciutadans de les Illes Balears?

Tal vegada la Llei de Serveis Socials que acaba d'esser aprovada pel Parlament balear i la cartera de serveis que la llei configuri són un marc molt oportú per repensar el sentit de les RMI i actualitzar-ne el contingut d'acord amb els canvis del mercat de treball de les darreres dècades, les característiques dels grups familiars de convivència, el fet de la immigració, la situació econòmica.

Fonts:

INSTITUT MALLORQUÍ DE SERVEIS SOCIALS. *Memòria econòmica i de gestió de la renda mínima d'inserció*. Institut Mallorquí de Serveis Socials. Àrea de Serveis Socials. Secció de Prestacions, 2007.

CONSELLERIA D'AFERS SOCIALS, PROMOCIÓ I IMMIGRACIÓ. *Informe Pla de Prestacions Bàsiques de les Illes Balears*, 2007.

Memòries de la renda mínima d'inserció dels consells insulars de Menorca i d'Eivissa i Formentera, 2008.

Memòria de l'Institut Mallorquí d'Afers Socials "Programes per a persones en situació o en risc d'exclusió social", 2007.

Decret 117/2001, de 28 de setembre, pel qual es regula la renda mínima d'inserció (BOIB núm. 120, de 6 d'octubre).

Esborrany del Pla d'Exclusió Social 2003-2006. Conselleria de Benestar Social, Govern de les Illes Balears.

OBSERVATORI SOCIAL DE LES ILLES BALEARS. "La renda mínima d'inserció i la gestió del risc social". UIB-Conselleria d'Afers Socials, Promoció i immigració, 2009. Butlletí núm. 1.

Dades parcials perceptors RMI 2008 de Mallorca, Menorca i Pitiüses.

RAVENTÓS, D. "La viabilitat i sostenibilitat d'una renda bàsica universal com a estratègia de lluita contra la pobresa". Comité de Apoyo de ATTAC España.